

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษา

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้ CIPP Model เป็นกรอบในการประเมิน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ดำเนินการโครงการฝึกอบรม และด้านผลผลิต

วิธีดำเนินการศึกษา

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดจำนวน 24 คน ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน 2534 ถึงวันที่ 15 สิงหาคม 2534 ณ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม และวิทยากรพี่เลี้ยงในโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการ ประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องในการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการ ประถมศึกษาจังหวัด

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แยกออกเป็น 5 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เครื่องมือเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นแบบสอบถามความ คาดหวังในการฝึกอบรมก่อนและข้อเท็จจริงที่ได้รับหลังการฝึกอบรม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบ มาตรการส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ และแบบเติมคำ

ชุดที่ 2 เครื่องมือเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรพี่เลี้ยง เป็น

แบบสอบถามการประเมินประสิทธิภาพในการบรรยายของวิทยากร ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ และแบบเติมคำ

ชุดที่ 3 เครื่องมือเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรที่เลี้ยง เป็น
แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ใช้ในการฝึกอบรม ลักษณะเครื่องมือเป็นมาตราส่วน
ประมาณค่าชนิด 5 ระดับ และแบบเติมคำ

ชุดที่ 4 เครื่องมือเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการ เลขานุการโครงการ และผู้
เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการฝึ
กอบรมกับงานที่ปฏิบัติจริง ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ และ
แบบเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาการดำเนินการโครงการ
ฝึกอบรม ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 ระดับ และแบบเติมคำ

ชุดที่ 5 เครื่องมือเก็บข้อมูลจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรที่เลี้ยง เป็น
แบบสอบถามและประเมินผลโครงการฝึกอบรมโดยสรุป ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ และแบบเติมคำ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาโดย
เดินทางไปเก็บด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความ
เบี่ยงเบนมาตรฐาน

* สรุปผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการ
ประถมศึกษาจังหวัด ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ปรากฏดังนี้

1. ด้านบริบท

1.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายการฝึกอบรม พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายการฝึกอบรม

1.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรม มีความสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นอย่างมาก

1.3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการฝึกอบรมกับงานที่ปฏิบัติจริง พบว่า แผนการจัดการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติจริงเป็นอย่างมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น

2.1 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมมีความพร้อมทุก ๆ ด้าน เช่น ด้านเกี่ยวกับสื่อการฝึกอบรม สถานที่ฝึกอบรม วัสดุอุปกรณ์และด้านงบประมาณมีความเพียงพอ

2.2 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของวิทยากร พบว่า วิทยากรมีประสิทธิภาพที่จะบรรยายเนื้อหาและสามารถที่จะบรรยายให้เกิดความสอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชานอกจากนี้วิทยากรมีประสบการณ์ในการบรรยายและมีความเต็มใจในการบรรยายทุกรายวิชาตามหลักสูตร เตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด

3. ปัญหาด้านกระบวนการดำเนินการโครงการฝึกอบรม ผลการวิจัยพบว่า

3.1 การวางแผนการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นการดำเนินการที่กำหนดไว้ การจัดทำในงานหรือคำสั่งเพื่อกำหนดกิจกรรมในผู้เข้ารับการอบรมศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม และสื่อและอุปกรณ์อยู่ในระดับน้อย

3.2 การดำเนินการบรรยายของวิทยากรอยู่ในระดับน้อย ยกเว้นความสามารถและความชำนาญในการใช้สื่ออุปกรณ์และเครื่องมือในการฝึกอบรม และการผลิตสื่อในการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรที่เลี้ยง เห็นว่าการบรรยายของวิทยากรทุกรายวิชาตามหลักสูตรนี้มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ยกเว้นวิชาการบริหารวิชาการและวิชาการพัฒนาประสิทธิภาพของการบริหารองค์การซึ่งพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

3.3 สถานที่ใช้ในการฝึกอบรมและศึกษาคูงานมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ผู้เข้าอบรมไม่สนใจที่จะไปศึกษาคูงานยังสถานที่ที่กำหนดให้มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4 การประเมินผลการฝึกอบรมปรากฏว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกรายการ

4. ด้านผลผลิต ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการฝึกอบรมซึ่งหมายถึงการประเมินโครงการฝึกอบรมโดยสรุป พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมผ่านการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่สถาบัน พัฒนาผู้บริหารการศึกษากำหนดไว้ทุกคนและการดำเนินการโครงการฝึกอบรมหลักสูตร เตรียม ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการอยู่ในระดับมาก ยกเว้น เรื่องอาหารและเครื่องดื่มมีคุณภาพและเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง

กล่าวโดยสรุป สภาพและปัญหาการดำเนินการโครงการฝึกอบรม จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินโครงการฝึกอบรมประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก เพราะว่ามีปัญหาการดำเนินการโครงการฝึกอบรมอยู่ในระดับน้อยเกือบทุกรายการ

อภิปรายผลการศึกษา

การประเมินผลโครงการฝึกอบรมหลักสูตร เตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. ด้านบริบท เป็นการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการ กับนโยบายการฝึกอบรม พบว่า วัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายการฝึกอบรมมีความ สอดคล้องกันตามที่ตั้งไว้ ซึ่งนโยบายการพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) ของกระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนาผู้บริหารการศึกษาโดยยึดการ บรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมการพัฒนา ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างจิตสำนึกและอุดมการณ์ใน การเป็นผู้บริหารอาชีพเป็นหลักสำคัญ (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2534 : 4) ส่วน วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกอบรมหลักสูตร เตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด พ.ศ. 2534 เพื่อสร้างผู้บริหารการศึกษาให้มีคุณภาพในระดับชั้นนำ มีบุคลิกภาพ มีเจตคติ และพฤติกรรมกรรมการบริหารที่เหมาะสม มีคุณธรรม มีความรู้ มีทักษะในการบริหารงานอย่างมี ประสิทธิภาพ (สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, 2534 : 1) ฉะนั้นทั้งวัตถุประสงค์และ

นโยบายจึงมีความสอดคล้องกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ส่วนความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์กับความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า วัตถุประสงค์เพื่อสร้างผู้บริหารให้มีคุณภาพ นำความรู้ ทักษะและประสบการณ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ปฏิบัติงานกับความคาดหวังที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความคาดหวังที่จะนำความรู้ ทักษะเจตคติที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก และข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ในระดับมาก ฉะนั้นวัตถุประสงค์และความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกันเป็นอย่างมาก สำหรับความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการฝึกอบรมกับงานที่ปฏิบัติจริง พบว่า สิ่งที่กำหนดไว้ในแผนการฝึกอบรมกับการปฏิบัติจริงตามแผนนั้น ได้มีการปฏิบัติจริงตามแผนที่กำหนดไว้คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 100.00 ยกเว้นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมครอบคลุมเนื้อหาและการประเมินผล สอดคล้องกับจุดประสงค์หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในแผน แต่การปฏิบัติจริงเพียงร้อยละ 85.71 ด้านกิจกรรม เช่น การสาธิต การแสดงตัวอย่างหรือปฏิบัติจริงประกอบ การฝึกอบรม เกณฑ์การประเมินชัดเจน และการแนะนำรายละเอียดที่สำคัญในการฝึกอบรมที่กำหนดไว้ในแผนแต่ปฏิบัติจริงเพียงร้อยละ 92.86 สำหรับในงานหรือคำสั่งเพื่อกำหนดกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม และการศึกษาดูงานสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหาร ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการเลขานุการ วิทยากรที่เลี้ยงและผู้เกี่ยวข้องเห็นว่ากำหนดไว้ในแผนร้อยละ 92.86 แต่มีการปฏิบัติจริงร้อยละ 100.00 ฉะนั้นความสอดคล้องระหว่างแผนการจัดการฝึกอบรมกับความคาดหวังของผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความสอดคล้องกันเป็นอย่างมาก

2. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรที่เลี้ยงมีความเห็นถึงความพร้อมของปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินการฝึกอบรมอยู่ในระดับมากที่สุดกล่าวคือ ความพร้อมของสถานที่ฝึกอบรม เช่น ขนาดของห้องฝึกอบรมเหมาะสมกับจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรม แสงสว่าง ระบบเสียงภายในห้องฝึกอบรม และความปลอดภัยขณะที่พักระหว่างการฝึกอบรม นอกนั้นความพร้อมทางด้านสื่อการฝึกอบรม ความเพียงพอในด้านบุคลากร ความเพียงพอในด้านเอกสารประกอบการฝึกอบรม และความเหมาะสมของสวัสดิการ อยู่ในระดับมากทุกรายการ สำหรับความเพียงพอในด้านงบประมาณ ผู้วิจัยมีความเห็นว่างบประมาณที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาได้ตั้งไว้ รวมทั้งสิ้น 816,850 บาท และจ่ายทุกรายการตามที่จ่ายจริงรวมทั้งสิ้น

813,431 บาท ดังรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณดังนี้

1. เบี้ยเลี้ยงผู้เข้ารับการศึกษาฝึกอบรมแบ่งเป็น
 - 1.1 เบี้ยเลี้ยงที่สถาบัน 24 x 150 x 20 วัน เป็นเงิน 97,000 บาท
 - 1.2 เบี้ยเลี้ยงฝึกปฏิบัติงานภาคสนามและดูงาน 30 x 150 x 14 วัน เป็นเงิน 63,000 บาท
2. ค่าพาหนะเดินทาง 30 x 2,500 บาท เป็นเงิน 75,000 บาท
3. ค่าที่พัก (เหมาจ่าย) 30 x 1,000 x 14 วัน เป็นเงิน 420,000 บาท
4. ค่าเครื่องคัม เป็นเงิน 8,100 บาท
5. ค่าโต๊ะหมู่บูชา เป็นเงิน 800 บาท
6. ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน 36,000 บาท

(หนังสือที่ ศธ. 0210/684 ลงวันที่ 21 มิถุนายน 2534 เรื่องการฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูงหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด)

จะเห็นได้ว่าค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนั้น สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาได้ตั้งงบประมาณไว้ 775,100 บาท ส่วนงบประมาณที่ต้องใช้ในการศึกษาดูงานต่างประเทศ สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาได้ของงบประมาณเพิ่มอีกเป็นเงิน 41,750 บาท รวมงบประมาณทั้งสิ้นเป็นเงิน 816,850 บาท แต่ค่าใช้จ่ายที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาจ่ายในการดำเนินการโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จ่ายทุกรายการตามที่จ่ายจริงเป็นเงิน 813,431 บาท ตามฎีกาที่ 108 ลงวันที่ 28, 29 สิงหาคม พ.ศ. 2534 ฎีกาที่ 133 ลงวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2534 และฎีกาที่ 129 ลงวันที่ 2, 3 กันยายน พ.ศ. 2534

สรุปได้ว่า เงินงบประมาณที่นำมาใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเป็นงบประมาณของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งไว้มีความเพียงพอในด้านงบประมาณทำให้โครงการนี้ดำเนินการไปได้ด้วยดี ในด้านความพร้อมของวิทยากรที่มีประสิทธิภาพในการบรรยาย เช่น ความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาวิชาที่บรรยายกับจุดประสงค์รายวิชา ประสบการณ์ในการบรรยาย และความเต็มใจของวิทยากรในการบรรยายในการฝึกอบรม

ครั้งนี้ทุกวิชา โดยสรุปอยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับมาก

3. ด้านกระบวนการการดำเนินการโครงการฝึกอบรม จากความคิดเห็นของ คณะกรรมการ เลขานุการ วิทยากรพี่เลี้ยงและผู้เกี่ยวข้อง พบว่า การวางแผนการดำเนินการโครงการฝึกอบรม การประสานงานในการวางแผน การดำเนินการโครงการฝึกอบรมมี ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการดำเนินการโครงการจัดทำในงานหรือคำสั่ง เพื่อกำหนด กิจกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเป็นกลุ่ม และสื่อและอุปกรณ์มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ด้านการบรรยายของวิทยากร พบว่า วิทยากรที่เชิญจากภายนอกซึ่ง บรรยายวิชาการบริหารวิชาการบรรยายได้ดีอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นมีการบรรยายตรง ตามจุดประสงค์ของวิชา การอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนตรงประเด็นเป็นลำดับขั้นตอน นอกจากนี้ได้เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ส่วนสำเนียงการพูดของวิทยากรนั้นมีความชัดเจนอยู่ใน ระดับมาก และวิชาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารองค์การบรรยายได้ดีอยู่ในระดับปานกลาง เกือบทุกรายการ ยกเว้นมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับมาก ส่วนความเหมาะสมระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมเป็นรายวิชา พบว่า วิชามนุษยสัมพันธ์ทีมงานและการจูงใจ กิจกรรม พัฒนาสมรรถภาพทางกายและกิจกรรมการพัฒนาจิต มีความเหมาะสมร้อยละ 100.00 นอกนั้น มีความเหมาะสมระหว่างร้อยละ 77.78 ถึงร้อยละ 96.55 น้อยเกินไประหว่างร้อยละ 22.22 ถึงร้อยละ 3.45 มากเกินไประหว่างร้อยละ 14.29 ถึงร้อยละ 3.70 ส่วนทางด้าน ความสามารถและความชำนาญในการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือการฝึกอบรม และการผลิต สื่อในการฝึกอบรม มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นเมื่อพิจารณาแต่ละรายการมีปัญหาอยู่ใน ระดับน้อย ด้านสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่ สนใจที่จะไปศึกษาดูงานยังสถานที่ที่กำหนดให้ มีปัญหาน้อยที่สุด กล่าวคือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีความสนใจที่จะไปศึกษาดูงานตามที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษากำหนดให้เป็นอย่างมาก นอกนั้นเมื่อพิจารณาแต่ละรายการปรากฏว่า ห้องจัดกิจกรรมกลุ่ม ความเหมาะสมของ ห้องประชุม หรือห้องอบรม และความเหมาะสมของสถานที่ที่ศึกษาดูงาน มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สำหรับด้านการประเมินผลการฝึกอบรม พบว่า หลักเกณฑ์ในการประเมินผล ความรู้ความ เข้าใจในระเบียบการประเมินผลความรู้ความเข้าใจในการออกข้อสอบ เวลาการตรวจงาน ของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ความรู้ความเข้าใจในการหาคำตอบของแบบทดสอบ เพื่อนำมา

ปรับปรุงเนื้อหาวิชาการประเมินผลรายวิชา ไม่ตรงตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้และการวิเคราะห์ผลรายวิชาเพื่อปรับปรุงกระบวนการถ่ายทอดเนื้อหาวิชา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

4. ด้านผลผลิต จากความคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรมและวิทยากรที่เลี้ยงพบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดจากแบบสอบถามเกี่ยวกับผลการดำเนินการโครงการ ซึ่งหมายถึงการประเมินผลโครงการฝึกอบรม โดยสรุปอยู่ในระดับมากทุกรายการ ยกเว้นเรื่องอาหารและเครื่องดื่มมีคุณภาพและเพียงพออยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าการบริการอาหารยังไม่ดีพอและไม่ได้บริการอาหารในวันหยุดการฝึกอบรม ส่วนการประเมินผลรวมคะแนนด้านทฤษฎีทั้ง 4 หมวดของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน 24 คน ผ่านการฝึกอบรมตามเกณฑ์ที่สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษากำหนดไว้ทุกคน คือ ผลรวมคะแนนด้านทฤษฎีทั้ง 4 หมวดรวมกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 เมื่อพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ถือว่ามีผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก สัมกับเจตนารมณ์ของโครงการฝึกอบรม และระยะเวลาการฝึกอบรมตลอดหลักสูตร พบว่ามีความเหมาะสมถึงร้อยละ 100.00 ด้านความคิดเห็น และข้อเสนอของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต่อสภาพ และปัญหาการฝึกอบรมและกิจกรรมการฝึกอบรม พบว่า ควรจัดให้มีบริการทางด้านห้องสมุดในวันหยุดราชการ วิทยากรควรปรับปรุงการใช้สื่อ อุปกรณ์หรือเครื่องมือสื่อทัศนูปกรณ์ประกอบการบรรยาย และการยกตัวอย่างกรณีศึกษาให้มาก โดยภาพรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ดี ทางด้านปัญหาการดำเนินการโครงการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด มีปัญหาน้อยเกือบทุกรายการ ยกเว้นการวางแผนการดำเนินการโครงการฝึกอบรมการประสานงานในการวางแผนดำเนินการฝึกอบรม ความสามารถและความชำนาญของวิทยากรในการใช้สื่อ อุปกรณ์ และเครื่องมือการฝึกอบรม และการผลิตสื่อในการฝึกอบรมมีปัญหายุ่งในระดับปานกลาง

จากผลการประเมินโดยทั่วไป พบว่า ในทัศนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมีความพอใจในทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมนี้ โดยเฉพาะรู้จักเพื่อนสมาชิกมากขึ้น และการศึกษาดูงานต่างประเทศ ฉะนั้นในการจัดโครงการอบรมเตรียมผู้บริหารการศึกษาระดับสูงครั้งต่อไป ควรเน้นเรื่องกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์

ให้มาก และการศึกษาดูงานต่างประเทศ เพื่อนำแนวความคิดมาปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการวางแผนการดำเนินการโครงการฝึกอบรม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เช่น การวางแผนในการดำเนินการโครงการฝึกอบรม การประสานงานในการวางแผน สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาควรให้มีการวางแผนการดำเนินการและมีการประสานงานในการวางแผนดำเนินการโครงการฝึกอบรมมากขึ้น ทั้งนี้ควรพิจารณาถึงความเหมาะสมของตัวบุคคลด้วย
2. จากผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า การใช้สื่ออุปกรณ์การผลิตสื่อการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาควรแก้ไขการใช้สื่อ อุปกรณ์และการผลิตสื่อการฝึกอบรม ของวิทยากรให้มีคุณภาพ และควรจัดกิจกรรมขณะบรรยาย โดยใช้กรณีศึกษาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม
3. ในการเชิญวิทยากรที่มาให้ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ควรพิจารณาคัดเลือกวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดวิชานั้นจริง ๆ
4. ควรเพิ่มระยะเวลาของวิชาเกี่ยวกับการบริหารวิชาการและการตรวจสอบภายในเป็น 6 ชั่วโมง เพราะว่าเป็นหัวใจของการบริหารงานการศึกษา
5. การฝึกปฏิบัติงานและการศึกษาดูงาน เป็นสิ่งจำเป็นในการฝึกอบรมหลักสูตรเตรียมผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดมาก แต่ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานที่กำหนดไว้นั้นน้อยไป ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติงานแห่งละไม่น้อยกว่า 5 วัน อย่างน้อย 2 แห่ง เพื่อเปรียบเทียบและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป ส่วนการศึกษาดูงานในต่างประเทศนั้นนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างประสบการณ์ทางการบริหารเป็นอย่างมาก เพื่อเป็นแนวทางการปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
6. ควรตั้งงบประมาณในการศึกษาดูงานต่างประเทศในหลักสูตรฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูงทุกหลักสูตร โดยเลือกศึกษาดูงานประเทศที่เจริญและเป็นแบบอย่าง เพื่อนำมาปรับปรุง

การบริหารงานการศึกษาของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ

7. สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษาควรปรับปรุงปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม เช่น โต๊ะทำงาน และแสงสว่างภายในห้องพักให้เพียงพอ ความสะอาดภายในห้องพัก การบริการอาหารในวันหยุดและการบริการด้านห้องสมุดในวันหยุดด้วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประเมินผลโครงการฝึกอบรมในลักษณะนี้ ของหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บริหารระดับสูง ระดับกลางและระดับต้น
2. ควรทำการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต้น
3. ควรมีการประเมินผลและติดตามผลผู้ผ่านการฝึกอบรมแต่ละหลักสูตร